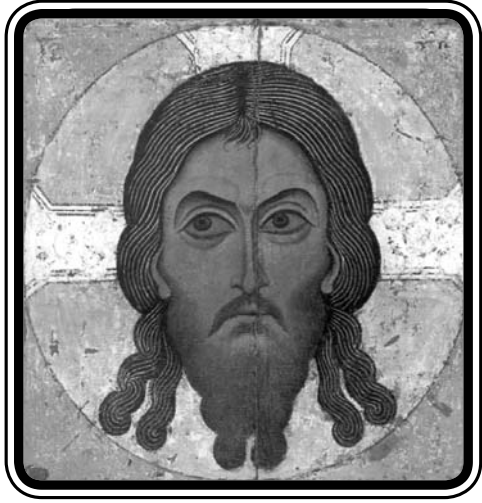

NIIKA

Publicație trimestrială a protopopiatului de Criuleni și Dubăsari

Apare cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove

Anul VIII, Nr. 4, 2012

SFÎNTUL NICODIM DE LA TISMANA

Viața. Cuviosul Nicodim cel Sfințit era de neam macedo-român, născut la Prilep, în sudul Serbiei, prin anul 1320, fiind înrudit cu familia despotului Lazăr și a domnului Țării Românești, Nicolae Alexandru Basarab. După ce învață carte, se duce din tinerețe în Muntele Athos și se călugărește în Mănăstirea Hilandar, unde mai târziu ajunge egumen și chiar protoepistat în conducerea Sfântului Munte.

Dupa anul 1365 vine în Țara Românească și întemeiază cu ajutorul lui Vlaicu Vodă (1364-1377) și Radu I (1377-1383), Mănăstirea Vodița (în 1369) și Tismana (în 1377). Mai întemeiază la sudul Dunării două mici așezări monahale, Vratna și Mănăstirița, în Oltenia Gura Motrului și Vișina, iar în Țara Hațegului întemeiază Mănăstirea Prislop (la sfarsitul sec. al XIV-lea), unde a scris un Evangheliar slavon (1404-1405).

Biserica Ortodoxă îl prăznuiește la 26 decembrie / 8 ianuarie, ziua mutării sale la cele veșnice.

Fapte și cuvinte de învățătură. Ajungând la Athos, în Gradina Maicii Domnului, Cuviosul Nicodim s-a nevoit mai întâi în obște, apoi singur într-o peșteră în preajma Mănăstirii Hilandar, răbdând grele ispite de la diavoli. Însă, fiind umbrit de darul lui Hristos, în puțină vreme s-a curățit de patimi, a desprins lucrarea cea dumnezeiască a sfintei rugăciuni și s-a învrednicit de darul mai înaintederii și al facerii de minuni, ajungând vestit în tot muntele.

Ca egumen al mării lavre Hilandar, Cuviosul Nicodim a adunat în obștea sa pînă la o sută de călugări atoniți, greci, sîrbi, macedoneni, români și bulgari, deprinzîndu-i pe toți cu frica de Dumnezeu și hrănindu-i cu învățăturile

Sfintei Scripturi, fiind dascăl iscusit al rugăciunii lui Iisus, adînc teolog și părinte duhovnicesc luminat. Pentru aceea nu puțini sihaștrii, călugări din mănăstiri și egumeni veneau la el pentru sfat și cuvînt de folos.

Pentru cîntea de care se bucura peste tot, la rugămintea cneazului Lazăr, Cuviosul Nicodim a mijlocit la Constantinopol, împreună cu ucenicii săi, Isaia și Partenie, împăcarea Bisericii Ortodoxe Sîrbe cu Patriarhia Ecumenică. Deci, văzînd patriarhul și împăratul smerenia și înțelepciunea cuviosului și cucerindu-se de sfințenia vieții sale, îndată au ridicat anatema dată asupra Bisericii Sîrbe, spre lauda lui Hristos și bucuria creștinilor. Așa înțelegea el să împlinească Evanghelia și să ajute la mîntuirea semenilor săi.

Fiind în sudul Dunării, în urma unei descoperiri dumnezeiești, vine în Țara Românească și se așează pe valea râului Vodița, unde exista o mică sihăstrie întemeiată de călugări vlahi. Aici, Cuviosul Nicodim, cu ajutorul domnitorului Vladislav-Vlaicu Vodă și al sihaștrilor din partea locului, zidește chilii și biserică de piatră cu hramul “Antonie cel Mare”, pe care o sfințește în anul 1369. Mănăstirea Vodița a fost înzestrată apoi cu danii și întărită prin hrisov domnesc ca “după chiar moartea lui Nicodim să nu fie volnic a pune în locul acela stareț nici domnul nici arhiereul, nici alt careva; ci cum va zice chiar Nicodim și cum va așeza, așa să țină călugări care sunt acolo și ei singuri să-și pună stareț”.

Pe valea pîrîului Tismana, unde se nevoiau încă de la începutul secolului XIV mai mulți sihaștri în jurul unei mici biserici de lemn cu hramul “Adormirea Maicii Domnului”, Cuviosul Nicodim a înălțat, de asemenea, la locul numit “Cascade”, Mănăstirea voivodală Tismana,

cu același hram, cu ajutorul domnitorului Țării Românești și al cneazului Lazăr. Marele stareț formează aici o obște renumită de călugări, ajută la menținerea în continuare a vieții isihaste și pune rînduială călugărească vieții de obște, după tradiția Muntelui Athos.

continuare în pag. 2 ►

DESPRE SFÎRȘITUL LUMII ȘI ÎNVIEREA MORȚILOR

„Dumnezeu a creat două lumi, una actuală, cealaltă – viitoare, una simțită, alta spirituală, una din experimente, cealaltă din speranțe, una dintre ele e cîmpul de luptă, cealaltă pentru răsplată, în una suntem în luptă, trudă și nevointă, în cealaltă ne revin cununile, răsplata și recompensele, pe una a făcut-o mare, pe cealaltă țărîm” (Sfîntul Ioan Gură de Aur).

Va veni timpul cînd va avea loc Înfricoșătorearea Judecată. Toți oamenii de la primul pînă la ultimul vor învia și tot acest mormînt sfințit va învia și va fi primăvara veșnică, viața nouă.

Cum se va întîmpla învierea morților? Este o taină care nu ne poate fi descoperită pe deplin, doar cîte ceva cunoaștem din Biblie. „Așa grăiește Domnul Dumnezeu oaselor acestora: Iată Eu voi face să intre în voi duh și veți învia. Voi pune pe voi vine și carne va crește pe voi; vă voi acoperi cu piele, voi face să intre în voi duh... și a intrat în ei duhul și au înviat și mulțime multă foarte de oameni s-au ridicat pe picioarele lor” (Iez. 37, 5-6, 10). În revelația dată Sfîntului Ioan Teologul, învierea morților va fi precedată de glasul trîmbițelor și de glasul Domnului Însuși, Care va veni din cer (Ioan 5, 28). De la acest glas al Domnului, care nu a mai fost în lume de la crearea ei și care se va auzi în tot

universul, pămîntul se va cutremura, vor cădea pietrele de pe mormînt, se vor deschide mormintele, oasele uscate se vor îmbrăca în trup format din aceleași elemente în care s-a dezintegrat. Tot ce a fost mîncat de viermi și animale, de păsări și pești, ce a fost ars și s-a prefăcut în aer și apă, toate acestea vor fi întoarse, astfel încît trupul nu va avea niciun neajuns. Trupurile se vor uni cu sufletele, adică sufletele din rai și din iad vor intra în trupurile lor și vor ieși din morminte ca după un somn îndelungat și adînc.

Închipuți-vă un asemenea tablou. După lupte, un batalion s-a așezat pentru odihna de noapte la o margine de pădure. Noaptea a nins și la lumina lunii acest loc părea un cîmîtit, iar fiecare oștean – un mormînt. Însă dimineața, la semnalul de trezire, fiecare ostaș s-a mișcat, s-a ridicat; reîncepu viața și tot cimitirul a înviat.

Acest exemplu ne arată doar aproximativ învierea morților care va fi în ziua Înfricoșătoreării Judecări.

Și în natură vedem: toamna viața amorțește, se stinge, dar va sosi primăvara, va sufla aerul cald, și totul se va trezi, va învia și plantele care și-au păstrat în sine viața vor înflori și vor răspîndi arome. Astfel va sosi timpul cînd toată omenirea va învia, oamenii vor învia într-o clipită, toți oamenii tuturor

vremurilor și generațiilor: vor învia cei buni și cei răi, iar cei, care vor fi vii, se vor schimba. Dacă omul a trăit pe pămînt cu Dumnezeu, a crezut în El, s-a rugat, în el s-a păstrat harul Duhului Sfînt și în ziua Învierii el va învia pentru viața în Dumnezeu. „La învierea trupurilor creștinii se vor preaslăvi și se vor lumina în măsura evlaviei sufletului”, spune Sfîntul Macarie cel Mare. Iar omul care este duhovnicește mort și incapabil să-L iubească pe Dumnezeu și pe aproapele, să facă fapte bune și să se roage și a murit fără pocăință nu va învia pentru viața veșnică, ci pentru chinurile veșnice, pentru focul gheenei.

Înștiințarea despre Înfricoșătorearea Judecată i se dă omului de cum se naște și întregă viață pămîntească e o pregătire pentru răspunsul pe care fiecare dintre noi va trebui să-l dea în ziua Înfricoșătoreării Judecări. De aceea trebuie mai des să ne ducem la cimitir – viitorul nostru orășel – și să ne pregătim sufletul pentru trecerea în cealaltă lume.

În primul rînd trebuie să știm că trupul omului care i-a fost credincios lui Dumnezeu pînă la moarte, L-a iubit pe El, și-a iubit aproapele, a îndeplinit poruncile Lui va fi curat și sufletul va intra ușor în el. Omul va învia luminos, sfînt, va străluci ca soarele. Iar la omul care nu L-a iubit pe Dumnezeu, pe aproapele, a încălcat sfintele porunci și a murit fără po-

căință, trupu-i va fi înfricoșător, negru, urît mirositor, și sufletul se va înfricoșa, se va înspăimînta și nu va dori să intre în el, însă va fi obligat de puterea lui Dumnezeu.

„Trupurile putrezesc parțial și la sfinți, dar se vor ridica după cum au fost semănate, spune Sfîntul Simeon Noul Teolog, trupurile păcătoșilor se vor scula așa cum au fost semănate în mormînt: asemănătoare glodului, urît mirositoare, neghine ale răului, absolut întunecate, ca cele ce au săvîrșit faptele întunericii și au fost instrumente ale răului de multe feluri al semănătorului viclean”.

Așa precum Dumnezeu din neființă a dat ființă întregii lumi, la fel pentru El nu este cu neputință să-i învie pe toți. Odată cunoscutul fizician Newton a fost întrebat cum poate Dumnezeu să învie toată omenirea cînd trupurile au putrezit, s-au prefăcut în pulbere, s-au amestecat cu pămîntul. Newton făcu următoarea experiență: a luat pămînt, a presărat în el o mînă de praf metalic mărunț și a amestecat totul. Cum să deosebești pămîntul de metal? A luat un magnet, a separat metalul și a spus: „Dacă noi, oamenii, putem face acest lucru cu ușurință, pentru Dumnezeu Care a adus toată lumea din neființă la ființă, nu prezintă nici o greutate să-i învie pe oameni”.

continuare în pag. 4 ►

ADUNAREA ORDINARĂ A PREOȚILOR DIN PROTOPOPIATUL DE DUBĂSARI ȘI CRIULENI

Adunarea ordinară a preoților din protopopiatul de Dubăsari și Criuleni a avut loc pe data de 15 decembrie 2012 în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din s. Dolinoe, r. Criuleni.

La început a fost oficiată slujba Sf. Liturghii de către părintele paroh prot. Serghei Grosu, părintele protopop prot. mitr. Teodor Pelin împreună cu preoții din circumscripție. În cuvântarea sfinției sale, părintele protopop a apreciat înalt activitatea părintelui paroh. A urmat, ca de obicei, mărturisirea preoților de către părintele duhovnic prot. mitr. Ioan Turuta.

În cadrul adunării s-au discutat următoarele: totalurile privind activitatea protopopiatului pe parcursul anului 2012, dificultăți și realizări; pregătiri pentru desfășurarea tradiționalului festival ortodox cu genericul „Astăzi s-a născut Hristos” care va avea loc pe data de 8 ianuarie 2013 în incinta Casei de Cultură „Grigore Sîrbu” din or. Criuleni, începând cu ora 12.00; diverse probleme din activitatea pastorală în timpul sărbătorilor de iarnă și modalități de soluționare a lor.

100 DE ANI DE LA TÎRNOSIREA BISERICII DIN S. POHREBEA, R. DUBĂSARI

La 18 octombrie 2012 biserica cu hramul „Sf. Ier. Alexei, patriarhul Moscovei” din s. Pohrebea, r. Dubăsari și-a sărbătorit cea de-a 100-a aniversare de la tîrnosire. Trecută prin toate calvarele istorice ale secolului XX, biserica arată astăzi înspăimîntător, deși s-au făcut unele încercări de a începe restaurarea acestui sfînt lăcaș.

La eveniment au luat parte părintele protopop prot. mitr. Teodor Pelin, preoții din vecinătate, reprezentanți ai autorităților publice raionale și locale, oameni de afaceri și creștini din localitate.

SFINȚIREA FÎNTÎNII ARTEZIENE DIN S. HÎRTOPUL MIC, R. CRIULENI

La 4 decembrie a.c. preoții Nicolae Ciobanu, consilier Mitropolitan pentru Cultură și Gheorghe Danilov, paroh al bisericii „Sf. Ier. Nicolae”, au săvîrșit slujba de sfințire a fîntîinii arteziene din s. Hîrtopul Mic, r. Criuleni, construită recent. Aceasta a fost edificată la inițiativa primăriei comunei,

cu suportul Ministerului Mediului și a mai multor agenți economici.

La serviciul divin au participat numeroși localnici și oaspeți, datorită cărora a putut fi realizat acest proiect de o necesitate majoră pentru sat.

În alocuțiunea sa, Prot. Mitr. Nicolae Ciobanu i-a felicitat pe toți cei prezenți cu ocazia frumosului eveniment și a vorbit despre importanța apei în viața omului, precum și despre impresionantele rezultate obținute datorită contribuției comune și a muncii active.

Reprezentanții autorităților publice locale au mulțumit slujitorilor din numele tuturor sătenilor, exprimîndu-și speranța că acest eveniment de suflet este unul dintre numeroasele care vor mai avea loc în s. Hîrtopul Mic.

SFÎNTUL NICODIM DE LA TISMANA

► continuare din pag. 1

Adunînd în jurul său cîțiva călugări luminați, a întemeiat la Mănăstirea Tismana o vestită școală de caligrafi și copişti de cărți bisericești, renumită în toată Peninsula Balcanică. De aici, Cuviosul Nicodim conducea duhovnicește toate mănăstirile organizate de el și întreținea corespondența cu egumeni și ucenici din Athos, din Serbia și din Țara Românească, precum și cu patriarhul Eftimie al Tîrnovei, dovedindu-se un mare teolog și părinte duhovnicesc.

La bătrînețe, Cuviosul Nicodim încredințează grija celor două mănăstiri, Vodița și Tismana, ucenicului său, ieromonahul Agaton, iar el se retrage în peștera de deasupra Mănăstirii, ce se păstrează pînă astăzi. Acolo petrecea cuviosul toată săptămîna în post în priveghere și neîncetată rugăciune, iar duminica cobora în mănăstire, săvîrșea Sfînta Liturghie și vindeca pe cei bolnavi. Apoi mîncă la trapeză cu părinții, mîngîia pe toți cu cuvinte

de folos și iar se urca la peșteră.

Pentru sfințenia vieții sale, Cuviosul Nicodim se învrednicise de la Dumnezeu de darul izgonirii duhurilor necurate și al vindecării suferințelor omenești. De aceea numele lui se făcuse cunoscut pînă dincolo de hotarele Țării Românești și mulți alergau la ajutorul lui. Se spune în tradiția mănăstirii că unii bolnavi se vindeau numai cît ajungeau la Tismana. Alții se tămăduiau cu rugăciunea și binecuvîntarea cuviosului, sau numai cît se atingeau de rasa lui. Printre cei vindecați de Sfîntul Nicodim se numără și fata regelui Sigismund, care era bolnavă de epilepsie.

Ajunghînd la bătrînețe, Cuviosul Nicodim cel Sfințit de la Tismana, binecuvîntîndu-și ucenicii, și-a dat sufletul în mîinile lui Hristos, la 26 decembrie 1406, iar sfințele sale moaște au fost așezate în mormîntul pregătit de el în biserică. Datorită vitregiei vremurilor, mai tîrziu moaștele sale au fost așezate la un loc tînuit. O mică parte din ele s-au dus în Macedonia, iar degetul arătător de la mîna dreaptă se păstrează în biserica Mănăstirii Tismana.

Sfînte Preacuvioase Părinte Nicodim, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

NUMIRI ȘI DESTITUIRI

Din data de 12.10.2012 prot. Petru Negară a fost eliberat din funcția de paroh al bisericii cu hramul „Sf. M. Mc. Dumitru” din s. Bălțața, r. Criuleni. În această funcție a fost numit preotul Samuel Bacarji.

Din istoria bisericilor din protopopiat

Biserica din satul Coșnița

Despre comunitatea creștin-ortodoxă din satul Coșnița și despre locașurile ei de cult avem date sumare, de aceea sarcina întocmirii unei istorii complete, la momentul actual, este practic imposibilă. Cu toate acestea am hotărât să facem un pas înainte, prin adunarea și expunerea cronologică și coerentă a tuturor datelor și informațiilor existente, în ideea că ulterior acestui schelet să i se adăuge și alte date care ar completa tot mai mult tabloul general.

În perioada medievală marea majoritate a sateilor populate de moldoveni aveau biserici de lemn. De obicei, bisericile erau nu prea mari, înălțate și înzestrate cu puterile enoriașilor, în ele slujeau unul sau chiar mai mulți preoți (chiar dacă satul era mic). Din cauza intemperiilor epocii (invazii, incendii etc.) locașurile de cult nu erau niște construcții capitale și longivitatea acestor biserici din lemn nu era mare. Iar în locul celei vechi, neutilizabile, enoriașii înălțau alta nouă, tot din lemn.

Cu certitudine putem spune, că de când a apărut Coșnița ca așezare omenească și de când oamenii care trăiau în această localitate au devenit creștini, din acel moment ei și-au înălțat o mică biserică din lemn. Nu știm în decurs de mai multe sute de ani până în secolul al XIX-lea, de câte ori în locul vechii biserici s-a construit una nouă, pe același loc, cu același hram, dar un pic mai mare pentru a satisface necesitățile religioase ale credincioșilor din Coșnița, numărul cărora, de asemenea, era în permanentă creștere.

În 1812, în spațiul dintre Nistru și Prut a fost înființată Eparhia Chișinăului și Hotinului, ca parte componentă a Bisericii Ortodoxe Ruse. Jurisdicția noii eparhii, la cererea mitropolitului Gavril Bănulescu-Bodoni, s-a extins și peste 77 de parohii din stînga Nistrului (Transnistria), care erau populate de moldoveni. Astfel, din 1812 și pînă 1837 biserica din Coșnița s-a supus scaunului episcopal de la Chișinău. În 1837, parohiile din stînga Nistrului au trecut în componența Eparhiei Hersonului și Tauridei (cu sediul la Odesa).

În lista bisericilor din Eparhia de Herson alcătuită în 1875 și publicată în Buletinul Eparhiei de Herson, 1875, nr. 24, aflăm că în Coșnița exista biserica cu hramul "Sf. Arh. Mihail" (Михайловская), care era în a doua circumscripție protopopială a județului Tiraspol.

Pînă nu demult, despre actuala biserică din piatră din Coșnița, printre săteni circula părerea că a fost construită timp de 20 de ani, fiind tîrnosită în 1840. Această versiune este greu de acceptat, căci nu există nici un document care să confirme acest fapt, iar arhitectura bisericii arată că este vorba despre un monument construit la sfîrșitul secolului XIX - începutul secolului XX.

În prezent, datorită perseverenței dnei Maria Jimbei, vicepreședinte al raionului Dubăsari, care a făcut mai multe demersuri către arhivele din Odesa, Herson, Sankt-Petersburg, avem informații exacte despre începuturile bisericii din piatră din satul Coșnița.

În Arhiva Istorică de Stat a Rusiei, filiala Sankt-Petersburg se păstrează un document intitulat "Despre edificiul din piatră, cu bolți din lemn, a bisericii din satul Coșnița, județul Tiraspol, gubernia Herson" (Fond 1293, inventar 124, dosar 97). Din acest document reiese că zidirea bisericii din piatră în Coșnița a început în anul 1883, după un proiect arhitectural întărit de administrația guberniei Herson. În 1884, după ce pereții au fost clădiți pînă la nivelul ramelor ferestrelor, lucrările au fost suspendate pentru mai mulți ani. În 1891 președintele comitetului de construcție a bisericii, preotul Mihail Kozakevici (după toată probabilitatea la acel moment parohul comunității din Coșnița), considerînd că lucrările de construcție trebuie continuate, s-a adresat arhitectului eparhial Todorov cu rugămintea ca acesta să monitorizeze procesul de construcție. Acesta după ce a făcut cunoștință cu proiectul și

Proiect de reconstrucție. Arhitect: Alexandru Stepanov

cu lucrările efectuate pînă în 1884 a dat următoarea apreciere: "Constatînd că distanța dintre pereți este una destul de mare (14 arșini), raportată la înălțimea pereților de 3 stînjini pînă la baza bolții, cu grosimea 0,5 stînjini, consider imposibil de construit bolți din piatră, așa cum este indicat în proiect" (un stînjen era egal aproximativ cu 2 metri; un arșin era egal aproximativ cu 0,7 metri). Arhitectul Todorov a alcătuit un nou proiect, în care în locul bolților din piatră, el a prescris bolți din lemn. În nota explicativă la proiect se spune că "bolțile din lemn și cîpriorii arcuți (în linie curbă) este prevăzut să fie executați din ferme (articole speciale) arcuite montate la o distanță de 1,5 arșini. Aceste ferme vor fi cîptușite cu șipcă și plasă metalică, care vor constitui legătura pentru tencuială. La rîndul lor bolțile din lemn pe toată înălțimea arcului vor fi umplute cu componentă lichidă din lut și paie" (F. 1293, inv. 124, d. 97, f. 2-4 v). Proiectul nou a fost aprobat de Comitetul pentru construcții la 31 octombrie 1891 și reîntors administrației guberniale din Herson (Ibidem, f. 5).

În volumul "Lista bisericilor parohiale și a clerului din ele, în Eparhia de Herson", publicat în 1893, figurează biserica cu hramul "Sf. Arh. Mihail" din Coșnița, cercul Dubăsari (p. 228).

După unele date, care, însă, urmează să mai fie confirmate, biserica a fost tîrnosită în 1898.

În fondul Secției gospodărești a Sfîntului Sinod din Sankt-Petersburg se păstrează un act de evaluare a bisericii "Sf. Arh. Mihail" din s. Coșnița, protopopatul Dubăsari, județul Tiraspol, eparhia de Herson, întocmit în 1910. Din acest document aflăm următoarele: "Biserica "Sf. Arh. Mihail" din piatră, acoperită cu tablă metalică, vopsită în verde cu vopsea pe bază de ulei. Lungimea bisericii împreună cu clopotnița este de 57 de arșini, lățimea - 36 de arșini, înălțimea de la temelie și pînă la acoperiș - 9 arșini. Biserica are 22 de ferestre mari și una mică; patru uși duble și cinci uși obișnuite. Înălțimea clopotniței - 48 de arșini. Iconostasul este din lemn, cu elemente sculptate și poleite cu aur, cu 8 icoane mari în registrul de bază și 27 de icoane mai mici în celelalte registre. Iconostasul este în mai multe registre și valorează 3000 ruble. Clădirea bisericii este trainică și este evaluată la 30000 ruble" (F. 799, inv. 33, dos. 14, f. 54-55).

Pe lîngă biserica parohială, în Coșnița a mai existat și o mănăstire. În prezent, date despre ea avem foarte puține. Știm că era de călugări cu hramul în cinstea "Sf. M. Mc. Pantelimon". În 1923 a fost închisă de autoritățile bolșevice. Motivul a fost că se află aproape pe malul Nistrului, la doar 15 stînjini de hotarul cu România, ceea ce crea posibilitatea transmiterii unor semnaluri părții române și, respectiv, receptarea unor semnaluri din partea cealaltă. Pentru autoritățile bolșevice călugării erau niște "elemente" total nedemne de încredere, predispușe dușmănos față de puterea sovietică, care puteau influența negativ securitatea la hotar, de aceea s-a hotărît ca cei 14 călugări să fie strămutați, iar pe teritoriul mănăstirii să fie amplasată o unitate de grăniceri.

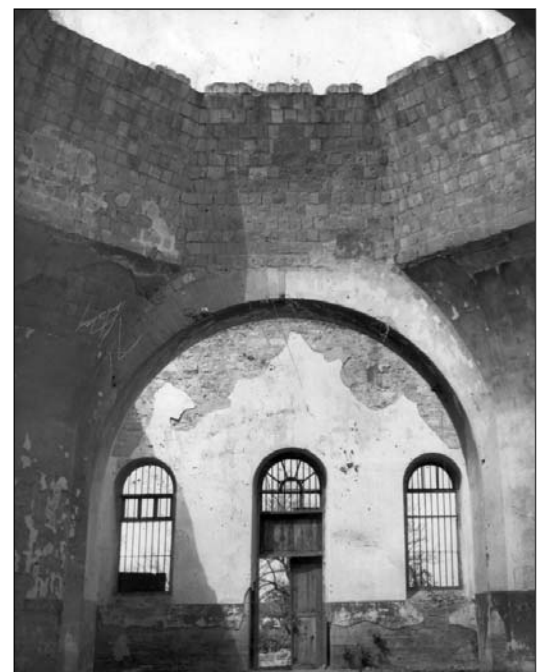
Biserica parohială "Sf. Arh. Mihail" a fost și ea închisă, și după toată probabilitatea, utilizată ca o încăpăre a colhozului. Infor-

mații mai amănunțite la moment, nu avem, dar știm că în vara anului 1941, nemții au grămadit pe evreii din Coșnița (bătrîni, femei, copii) în biserică, apoi i-au dus pe malul Nistrului unde i-au împușcat (din amintirile N. Ivanova, care atunci era o fetiță de 10 ani).

În 1941-1943 Transnistria a fost sub administrarea autorităților române. În această scurtă perioadă de timp bisericile și marea majoritate a mănăstirilor din Transnistria au fost reparate și repuse în funcțiune. A fost reparată și redeschisă și biserica din Coșnița. Pe teritoriul Coșniței s-au purtat lupte intense. În curtea bisericii sînt îngropați aproximativ 10 ostași germani, iar exteriorul bisericii păstrează pînă astăzi urme de gloanțe.

În perioada 1941-1943 și-a reluat viața și mănăstirea, cu statut de schit. Așa cum era și în celelalte mănăstiri redeschise în Transnistria, aici a fost numit un ieromonah din Basarabia care avea sarcina să refacă mănăstirea și viața mănăstirească. În 1944, cînd autoritățile bolșevice s-au reîntors, ieromonahul s-a refugiat peste Nistru și mănăstirea s-a închis de la sine. După toată probabilitatea, biserica mănăstirii era din lemn, căci nu s-a păstrat. S-au păstrat doar casele din piatră, care serveau ca bloc administrativ, ca chilii și pentru alte necesități mănăstirești. În aceste încăperi a fost amplasat o perioadă de timp spitalul vechi, iar în prezent ele servesc ca case de locuit.

Biserica "Sf. Arh. Mihail" a continuat să funcționeze și după 1944. În 1948 Consiliul bisericesc al bisericii din Coșnița, r. Dubăsari a înaintat un demers împuternicitului de la Chișinău pe problemele Bisericii, în care cereau să le fie acodate pentru reparație anumite materiale de construcție din fondul colhozului. Demersul a fost respins și li s-a recomandat să și le procure.

Interiorul bisericii, 1990.

În primăvara anului 1960, biserica a fost închisă. La 17 mai 1960, Fiodor Semionov Meleca, în numele creștinilor din Coșnița a înaintat o plîngere președintelui Sovietului Suprem al URSS, tov. Brejnev în care ruga ca biserica să fie redeschisă: "... în localitatea noastră sînt mulți oameni în vîrstă și noi sîntem încă credincioși, am avut și biserică. În timpul războiului ea a fost distrusă, dar noi bătrînii, am grămadit bani, am reparat-o și pînă nu demult ne foloseam de ea. Acum președintele selsovetului a închis biserica și a pus lăcată. Noi, însă, bătrînii, sîntem nemulțumiți, căci noi ne-am născut în această credință și tot în ea trebuie să murim. Și localitățile vecine veneau la biserica noastră. Noi, bătrînii, rugăm ca să indicați autorităților locale, ca aceștea să nu ne lipsească de biserică. După ce vom muri, cei tineri facă ce vor vrea... La această cerere noi putem anexa, dacă va trebui și semnăturile bătrînilor din Coșnița, dar acum o înaintăm fără semnături. Toate impozitele care au fost înaintate bisericii noi le-am plătit. Nu avem nici o datorie" (ANRM, F. 3046, inv. 1, dos. 104, f. 53-53v). Plîngerea a fost respinsă, iar biserica a rămas închisă. Mai tîrziu ea a fost utilizată pentru diverse necesități ale sovhozului, astfel încît a ajuns într-o stare jalnică.

În 1990 biserica a fost redeschisă, paroh fiind numit prot. Valentin Cojocar. În 2004 a fost numit prot. Veaceslav Ciorbă. Lucrările de reconstrucție și restaurare continuă pînă astăzi. Biserica din Coșnița este una din cele mai mari biserici din Republica Moldova. Hramul este în cinstea Sf. M.Mc. Dimitrie Izvoritorul de Mir.

Prot. Veaceslav Ciorbă

Biserica din Coșnița, 1977.

TRADIȚIA MERSULUI CU ICOANA LA CASELE CREDINCIOȘILOR ÎN AJUNUL NAȘTERII DOMNULUI

Suntem în pragul sărbătorii celui dintâ praznic împăralesc după ordinea firească (cronologică) a vieții Mântuitorului, sărbătoarea nașterii cu trup a Domnului nostru Iisus Hristos, numită în popor Crăciunul (07 ianuarie). De această sărbătoare sunt legate multe tradiții și obiceiuri, una dintre acestea fiind „umblatul cu icoana”, adică vizita pe care o face preotul la casele credincioșilor, în ajunul Crăciunului sau dacă parohia este mai întinsă, cu câteva zile înainte.

Cu această ocazie, preotul poartă cu sine icoana care reprezintă Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, cântînd troparul sărbătorii și dînd icoana spre sîrutare credincioșilor.

Umblatul cu icoana este privit diferit de către credincioși sau mai bine-zis de către cei care sunt vizitați, aceasta arătînd starea lor sufletească, credința în Dumnezeu, atașamentul și dragostea față de tradițiile și practicile rituale ale Bisericii, gradul de cultură și educație pe care îl au, atitudinea și concepția pe care o au față de slujitorii bisericii.

Marea majoritate a credincioșilor așteaptă cu nerăbdare și primesc cu mare bucurie această vizită, înțelegînd semnificația deosebită pe care o are - de vestire a apropierei sărbătorii Nașterii Mântuitorului Hristos, prin persoana preotului slujitor și de prezență simbolică a lui Hristos prin icoana care reprezintă nașterea Sa. Mulți credincioși socotesc că sărbătoarea este nedeplină și stîrbită de frumusețe, dacă nu este precedată de vizita preotului cu icoana.

Alții privesc această practică drept un obicei tradițional, îl acceptă ca pe un lucru intrat în obișnuință, dar nu-i dau mare importanță. A treia categorie de persoane privesc cu indiferență, uneori chiar cu ostilitate și rea-voință acest obicei, avînd atitudini dintre cele mai variate care merg pînă la refuzul de a primi preotul cu icoana în casă, uneori, chiar a-i trînti ușa în față sau a-i arunca vorbe urite, socotindu-se foarte deranjați de această vizită nedorită sau mințind că stăpînii nu sunt acasă. Cei care au o astfel de atitudine sunt lipsiți de cea mai elementară educație religioasă.

În multe localități umblatul cu icoana este o adevărată sărbătoare, vizita desfășurîndu-se organizat și liniștit, creîndu-se o adevărată bucurie și mulțumire pentru enoriași care-l primesc pe preot cu mare dragoste.

Ce este acest umblat cu icoana, dacă este justificat și dacă trebuie acest obicei respectat și cultivat?

Umblatul cu icoana nu este altceva decît o vizită

pastorală pe care o face preotul cu prilejul sărbătorii Nașterii Domnului Iisus Hristos. Vizitele pastorale sunt una dintre metodele cele mai directe și eficiente de cunoaștere a parohiei, ele făcînd-se la marile praznice creștinești (Nașterea, Botezul). Aceste vizite sunt foarte importante și necesare pentru că preotul intră în legătură nemijlocită cu familiile păstoriților săi, cunoscîndu-i sub toate aspectele: religios, moral, economic, cultural, social, sanitar, profesional. Vizitele pastorale sunt un prilej de a cunoaște la față locului pe credincioși și starea lor, de a discuta cu ei, de a le constata bucuriile, necazurile, încercările prin care trec. Cu acest prilej, credincioșii sunt mai deschiși spre a împărtăși preotului stările lor sufletești și mai receptivi în a-i primi sfatul și îndrumarea. În același timp, credincioșii se simt onorați, luați în seamă și ocrotiți de grija și dragostea păstorului lor sufletească, care se interesează de viața lor, creînd o adevărată legătură sufletească și o apropiere cît mai mare între păstor și păstoriți.

Cît privește umblatul cu icoana înaintea Crăciunului, acesta este un obicei vechi, intrat în practica Bisericii chiar din primele secole ale existenței creștine. După cum este cunoscut, pînă în secolul al IV-lea (379), în Răsărit, Crăciunul era sărbătorit odată cu Boboteaza, la 06/19 ianuarie, sub

denumirea de Epifanie sau Teofanie, adică arătarea lui Dumnezeu. După această dată Crăciunul s-a sărbătorit separat de Bobotează, devenind o sărbătoare împărțită de apartate. Obiceiul de a umbla cu icoana este menționat încă din acest timp și el se practica în ajunul sărbătorii cînd se ținea post aspru. Înmulțindu-se numărul credincioșilor din parohii, nu a mai fost posibil ca umblatul să se facă numai în ajun. El începe cu câteva zile înainte de Crăciun pentru ca toate familiile să fie vizitate de către preot.

Ca umblatul cu icoana să nu degenereze într-un simplu obicei, acestei practici tradiționale se impun unele precizări: trebuie să fie îndeplinit numai de preoți și diaconi împreună cu cîntăreții, și nicidecum numai de cîntăreți sau copii. Slujitorii bisericești trebuie să fie îmbrăcați în veșmintele liturgice adecvate (preotul cu epitrahilul, iar diaconul cu stiharul și orarul). Preotul binecuvîntează casa, cîntă troparul Nașterii și dă icoana spre sîrutare celor din casă. Umblatul cu icoana nu trebuie să fie considerat ca o vizită pentru a strînge bani, ca o „cerșetorie”. Este adevărat că enoriașii oferă cu acest prilej contribuții bănești, dar nu acesta este scopul vizitei. Orice preot nu dorește altceva decît să fie primit în casă și să aducă vestea cea bună a Nașterii. Credincioși oferă daruri benevol, nimeni nu le cere sau nu se supără dacă nu primește. Pe de altă parte, nu trebuie de uitat că Biserica Ortodoxă se întreține și există din daniile credincioșilor.

Așadar, umblatul cu icoana este un obicei creștinesc vechi, care trebuie cultivat și păstrat cu sfințenie. El face parte din gama de obiceiuri și tradiții bune și frumoase, care au însoțit din vechime prăznuirea marelui sărbătorii a Nașterii Domnului, rămînînd un prilej binecuvîntat pentru o vizită pastorală de mare eficiență. Umblatul cu icoana este o obligație pastorală a preotului de la care nu poate și nu are voie să se eschiveze. Cu acest prilej, preotul binecuvîntează casa și masa credincioșilor, aducîndu-se în inimile și casele lor sălaș curat și potrivit în care să intre Mîntuitorul să Se nască și să rămînă pururea cu cei care Îl primesc.

Maria MURAVSCHI

Biserica din Crînguri...

Nu-i nimic mai scump pe lume
Decît viața ce-o trăiesc.
Nu-i nimic mai sfînt anume
Ca icoana ce-o privesc.

Nu-i nimic mai sfînt ca piatra
Ce își află locu-n rînduri,
Unde s-a înălțat cetatea
La o margine de crînguri.

Ca o mamă ne așteaptă
Cuprînzînd pe fii săi
Cu blîndețea ei divină,
Cu troparul ce se-ngîină.

Doamne Sfînte, fii cu noi
Și ne scoate din nevoi
Duhul Sfînt să se pogoare
Peste fii, peste fecioare.

Cînd soarele va răsări
Și clopotul se va auzi
Să vină oamenii în cîrduri
La biserica din crînguri.

Pace în sufletul nostru să fie
Și să fim demni de a noastră glie,
Voinici ca brazil în credință să fim,
Pe Mîntuitorul cu toți să-L iubim.

Veronica Ceban, s. Izbiște, r. Criuleni.

DESPRE SFÎRȘITUL LUMII ȘI ÎNVIEREA MORȚILOR

► continuare din pag. 1

Cînd va deveni nemuritor, în om se vor deschide mari capacități ale memoriei, încît el va putea să-și amintească toate păcatele pe care le-a făcut cu fața, cu cuvîntul și cu gîndul - toate acestea se vor descoperi în ultima zi. Mai mult decît atît, va ști cîți oameni sunt în lume, de la primul pînă la ultimul, cum îl cheamă pe fiecare, chiar și anul nașterii și faptele fiecăruia, toate cuvintele, toate gîndurile, păcătoșii își vor vedea păcatele și se vor îngrozi. Oamenii vor spune: „Munților, cădeți peste noi!”, însă moartea nu va mai exista. Fiecare va fi demascat de propria-i conștiință și va fi răsplătit de Dumnezeu după faptele sale: celui drept i se va da veșnica fericire, iar păcătosului - veșnicele chinuri, în funcție de cum a trăit omul pe pămînt. Dacă aici omului îi plăcea să se desfăteze, să se îmbete, să fie desfrînat, să urască oamenii, adică a săvîrșit toate păcatele și a murit fără pocăință, atunci el nu are loc în rai, pentru că

în Împărăția Cerurilor nimic necurat nu va intra.

Ce vei semăna, aceea vei și culege: vei semăna grîu - vei culege bucuria cerească; vei semăna pelin - vei culege amarul veșnic. Ai trăit cu Dumnezeu pe pămînt - vei fi cu Dumnezeu și în cer; ai trăit aici cu satana - împreună cu el te vei chinui în iad.

Omul a nimerit în iad; vor trece milioane de ani de suferințe, însă acesta va fi doar începutul, iar sfîrșitul nu va fi niciodată. Dacă ai lua un munte mare de nisip mărunt și în fiecare an ai arunca din el cîte un fir, la urma urmei va veni oarecînd și sfîrșitul, iar sfîrșitul chinurilor veșnice nu va veni niciodată.

Domnul îl va răsplăti pe fiecare după faptele sale. Trebuie permanent să ne pregătim de trecerea în altă lume, să ne pregătim sufletele, ca ele să fie curate, sfînte, să nu rămînă în ele niciun păcat care ne-ar împiedica să intrăm în locașurile raiului, unde suntem chemați, trăind pe pămînt.

NIKA

Publicația trimestrială a protopiatului de Criuleni și Dubăsari

Președinte:
ÎPS VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove
Redactor-șef:
Prot. mitr. Teodor Pelin, protopop al bisericilor din raioanele Criuleni și Dubăsari
Redactor: Prot. dr. Veaceslav Ciorbă

Biserica cu hramul “Sf. Arh. Mihail”
s. Dubăsari Vechi, r. Criuleni,
MD-4822, RM, tel/fax (248) 61-000
mob. 069000003; e-mail: t.pelin@yandex.ru
www.protopiat-criuleni-dubasari.md
Tipărit SA “**Tipografia Reclama**”
or. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 111